

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 14 lutego 2024 r.

ZPS.I.431.93.2023.SH

**Pan
Jarosław Tkaczyński
Burmistrz Praszki
Plac Grunwaldzki 13
46-320 Praszka**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 7 i 11 grudnia 2023 r. w Gminie Praszka przeprowadzona została kontrola doraźna w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ oraz wybranych aktów wykonawczych w związku z uzyskaniem przez Opolski Urząd Wojewódzki w Opolu informacji w przedmiocie nie realizowania ustawowych zadań przez Gminę Praszka w zakresie przeprowadzenia niezbędnych zmian w funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Praszka oraz innych, które wynikają ze znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli.

W wyniku przeprowadzonej kontroli realizację zadań Gminy Praszka w kontrolowanym zakresie ocenia się **negatywnie**.

Z ustaleń kontroli wynika, że nie został dochowany termin powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Praszka wynikający z art. 16 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z przywołanym przepisem powołanie nowego zespołu interdyscyplinarnego powinno nastąpić do dnia 22 września 2023 r., natomiast

¹ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) w dalszej części wystąpienia pokontrolnego nazwana: ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a do 22 czerwca 2023 r. zgodnie z obowiązującym wówczas brzmieniem ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W przedmiotowym wystąpieniu dla kwestii opisowych użyty został termin *przemoc domowa*, jako aktualny w dacie sporządzania wystąpienia pokontrolnego, natomiast termin *przemoc w rodzinie* pojawia się w treści wystąpienia tylko w sytuacji powoływania aktów prawnych, nazw i podmiotów, działań i dokumentów z zakresu jego obowiązywania.

faktycznie powołanie nowego zespołu interdyscyplinarnego nastąpiło Zarządzeniem Nr Or.0050.118.2023 Burmistrza Praszki z dnia 31 października 2023 r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego do spraw przemocy domowej. Powyższe spowodowało, że realizacja działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” w Gminie Praszka w okresie od 23 września 2023 r. do dnia pierwszego posiedzenia nowego Zespołu Interdyscyplinarnego, tj. 9 listopada 2023 r. była niezgodna z obowiązującymi przepisami. Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”), w punktach od 1 do 19 oraz uchybienia wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone uchybienia”).

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. Powołanie nowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Praszka nastąpiło Zarządzeniem Nr Or.0050.118.2023 Burmistrza Praszki z dnia 31 października 2023 r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego do spraw przemocy domowej, a tym samym nie został dochowany termin wyznaczony w art. 16 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw.

Powołanie nowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Praszka było niezgodne z art. 16 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i spowodowało, że realizacja działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” była niezgodna z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

2. Nie dostosowano Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego Określającego Szczegółowe Warunki Funkcjonowania Zespołu Oraz Tryb I Sposób Powoływania Grup Diagnostyczno-Pomocowych w Gminie Praszka do obowiązujących przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej poprzez zawarcie w nim zapisów, które stanowią naruszenie obowiązujących przepisów prawa.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w oparciu o regulamin, w którym znajdują się zapisy niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa może skutkować realizowaniem zadań niezgodnie z zasadami określonymi w aktach prawnych powszechnie obowiązujących, a tym samym niewłaściwego udzielania pomocy osobom i rodzinom objętym procedurą „Niebieskie Karty”.

3. Niewłaściwie zwołano pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Praszka w związku ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. posiedzenie zostało zwołane przez Sekretarza Gminy

Praszka, co jest niezgodne z art. 9a ust. 7a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Zwołanie pierwszego posiedzenia nowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Praszka przez Sekretarza Gminy Praszka było niezgodne z art. 9a ust. 7a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym pierwsze posiedzenie tego Zespołu powinien zwołać Burmistrz Praszki.

4. Nie wydano członkom Zespołu Interdyscyplinarnego pisemnych upoważnień dopuszczających do przetwarzania danych osobowych, osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” – stosownie do art. 9c ust. 7 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz członkowie Zespołu nie zostali pisemnie zobowiązani do zachowania ich w tajemnicy – stosownie do art. 9c ust. 7 pkt 2 tej ustawy. Przedmiotowe upoważnienia oraz przyjęcie zobowiązań zostało wykonane w dniu 27 grudnia 2023 r.

Nie wydanie pisemnych upoważnień do przetwarzania danych osobom dopuszczonym do przetwarzania danych osobowych osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz nie zobowiązanie pisemnie tych osób do przetwarzania danych osobowych osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” jest niezgodne z art. 9c ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i może skutkować tym, że przedmiotowe dane są niewłaściwie przetwarzane.

5. Nierzetelnie sporządzano protokoły z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego przez co nie zawierają one niezbędnych informacji dotyczących realizacji zadań przez Zespół, które zostały określone w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego bez dokładnego wskazywania tematów i problemów omawianych na posiedzeniu przez członków Zespołu skutkuje niemożnością ustalenia, czy Zespół właściwie realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

6. Nie dochowano terminu przekazania wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” – odpowiednio – do grupy roboczej lub grupy diagnostyczno-pomocowej, co jest niezgodne z obowiązującym w danym okresie rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Nie zachowanie terminu przekazania wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do grupy diagnostyczno-pomocowej może prowadzić do opóźnienia w udzielaniu pomocy osobie doznającej przemocy domowej i jej rodzinie.

7. Nie odnotowano daty sporządzenia na formularzu „Niebieska Karta – A” sporządzonym przez przedstawiciela oświaty, a tym samym nie można ustalić,

czy zachowano termin przekazania go do Zespołu Interdyscyplinarnego, o którym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Brak adnotacji daty sporządzenia na formularzu „Niebieska Karta – A” skutkuje brakiem możliwości stwierdzenia, czy zachowano termin przekazania go do Zespołu Interdyscyplinarnego, o którym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, a nie zachowanie tego terminu prowadzi do wydłużenia czasu przekazania go członkom grupy diagnostyczno-pomocowej, a tym samym może prowadzić do opóźnień w udzielaniu pomocy osobie doznającej przemocy domowej i jej rodzinie.

8. Nierzetelnie wypełniano formularz „Niebieska Karta – A”, przez co nie zawierał on ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie/przemocy domowej.

Nie wypełnianie wszystkich części formularza „Niebieska Karta – A” i nie zapisanie w nim wszystkich ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie / przemocy domowej naruszało przepisy związane z dokumentowaniem działań wynikających z § 10 ust. 1 rozporządzenia z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”², a ponadto może powodować podejmowanie działań nieadekwatnych do sytuacji panującej w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”.

9. Nie udokumentowano przekazania formularza „Niebieska Karta – B” osobie doznającej przemocy domowej stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, co jest niezgodne z § 14 ust. 1 tego rozporządzenia.

Brak adnotacji bądź dokumentu potwierdzającego przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” może wskazywać na to, że nie wręczono go osobie doznającej przemocy domowej – stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, co z kolei oznaczałoby, że osoba ta nie została odpowiednio poinformowana o sytuacji, w której się znalazła i jakie będą podejmowane dalsze działania w celu poprawy jej sytuacji rodzinnej. Formularz „Niebieska Karta – B” stanowi ważny element

² (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870) w dalszej części wystąpienia nazwane: rozporządzeniem z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 r. poz. 1245), które straciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). W przedmiotowym wystąpieniu w części dotyczącej zaleceń pokontrolnych użyty został już termin: *rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty”*, jako aktualny w dacie sporządzania wystąpienia pokontrolnego;

procedury, gdyż informacje w nim zawarte są podstawowym, usystematyzowanym, źródłem wiedzy o prawach osoby doznającej przemocy, dlatego też wręczenie go osobie, o której mowa w § 6 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” powinno zostać udokumentowane stosownie do § 14 ust. 1 tego rozporządzenia i odnotowane w formularzu „Niebieska Karta – A” w punkcie XII pn.: „Działania interwencyjne podjęte wobec osoby doznającej przemocy domowej”.

10. Nie udokumentowano realizacji zadań przez funkcjonariusza Policji w ramach pracy w grupie diagnostyczno-pomocowej, które wynikają z § 17 pkt 6 i 8 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz zlecone w ramach indywidualnych planów pomocy. Niedokumentowanie realizacji czynności może wskazywać na to, że zadania w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z indywidualnego planu pomocy oraz z § 17 pkt 6 i 8 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” nie są realizowane, co z kolei może skutkować brakiem właściwej diagnozy sytuacji i potrzeb osoby dotkniętej przemocą domową i jej rodziny, a tym samym niemożnością rzetelnego opracowania indywidualnego planu pomocy. Ponadto pozbawia tą osobę kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy. Nieudzielenie odpowiedniej pomocy osobie, która zwróciła się o tą pomoc, wywołać może również syndrom wyuczonej bezradności, co spowoduje, że w sytuacji wystąpienia kolejnego zdarzenia, nie poinformuje o tym żadnej z instytucji, będąc przekonaną, że jest to bezcelowe i nieskuteczne działanie. Zaniechanie powyższych działań może prowadzić do zagrożenia zdrowia i życia osoby doznającej przemocy domowej oraz członków jej rodziny. Ponadto nieudzielenie kompleksowej pomocy ofierze przemocy spowodować może u sprawcy tej przemocy poczucie bezkarności, mogące doprowadzić do eskalacji działań przemocowych.
11. Nierzetelnie sporządzano protokoły z posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych przez co są one lakoniczne, tj. nie przedstawiają faktycznego przebiegu spotkań, nie zawierają wyznaczonych działań dla wszystkich przedstawicieli powołanych do składu grupy i zawierają jedynie szczątkowe informacje, które nie mogą stanowić odpowiedniego materiału dowodowego na podstawie, którego Zespół Interdyscyplinarny, ewentualnie organy ścigania lub sąd, mogłyby podejmować dalsze odpowiednie działania wobec rodziny objętej

procedurą „Niebieskie Karty”, co stanowi naruszenie § 14 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Dokumentacja wytworzona w ramach procedury „Niebieskie Karty” powinna być sporządzana rzetelnie – z opisem podejmowanych decyzji i wnoszonych uwag przez poszczególnych uczestników posiedzenia oraz odzwierciedlać faktyczny przebieg posiedzenia. Lakoniczne sporządzanie dokumentacji przez grupy diagnostyczno-pomocowe może skutkować brakiem możliwości ustalenia faktycznego przebiegu wydarzeń w konkretnej rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” oraz zgromadzeniem niewiarygodnego materiału dowodowego, co może utrudnić dalsze postępowanie w celu rozwiązania problemu przemocy w tej rodzinie.

12. Nie podpisywano protokołów z posiedzeń grupy diagnostyczno-pomocowej, w których uczestniczyła osoba doznająca przemocy domowej oraz osoba stosująca przemoc domową przez wszystkie osoby uczestniczące w posiedzeniu, a tym samym osoby te nie знаły treści zapisanych w protokole i nie miały wpływu na to co zostało zapisane w tych protokołach.
Nie zapoznanie z treścią protokołu sporządzonego z posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej wszystkich uczestników tego spotkania powoduje to, że osoby te, nie miały wpływu na to, co zostało zapisane w tym protokole, a tym samym nie mogły wnieść ewentualnych uwag i zastrzeżeń do tych zapisów. Powyższe może skutkować również tym, że osoba sporządzająca taki protokół może w sposób niewłaściwy – odbiegający do stanu faktycznego, opisać przebieg tego posiedzenia.
13. Nie występowało do Dyrektorów placówek oświatowych, do których uczęszczają dzieci wychowywane w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”, o sporządzenie pisemnych opinii o tych dzieciach, dotyczących ich funkcjonowania w danej placówce, co narusza art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Nie występowanie do Dyrektorów placówek oświatowych z wnioskiem o sporządzenie pisemnych opinii o dzieciach, mogło spowodować, że grupa robocza nie posiadała bardzo ważnych i istotnych dla danej sprawy informacji, a tym samym podejmowane przez nią działania mogły być niepełne i nieadekwatne do sytuacji panującej w danej rodzinie. Ponadto brak pisemnych opinii z placówek oświatowych może skutkować zebraniem niewystarczającego materiału, w związku z koniecznością powiadomienia Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację małoletnich oraz ewentualnego zawiadomienia Policji lub

prokuratora o możliwości popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie wobec tych dzieci.

14. Niewłaściwie sporządzono pismo wytworzone w ramach procedury „Niebieskie Karty” kierowane do Policji poprzez opieczątowanie tego pisma pieczęcią nagłówkową Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce oraz podbicie pieczętą i podpisane przez Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce, co nie znajduje żadnego uzasadnienia w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Powyższe działanie jest nielegalne i budzi poważne wątpliwości, co do prawidłowości podejmowanych czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto powoduje błędne oznaczenie podmiotu uprawnionego do udzielania jak i pozyskiwania informacji w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”, co w dalszej kolejności może doprowadzić do tego, że dostęp do wytworzonej dokumentacji w ramach tej procedury mogą mieć osoby nieuprawnione.

15. Nie dostosowano indywidualnych planów pomocy dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową i ich rodziny, do sytuacji i potrzeb danej rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co stanowi naruszenie § 15 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Niedostosowanie indywidualnych planów pomocy dla osoby doznającej przemocy domowej, i jej rodziny, które nie zawierały szczegółowych zadań dla wszystkich członków grupy diagnostyczno-pomocowej, może prowadzić do podejmowania przez tą grupę nieadekwatnych działań, które mają na celu udzielenie odpowiedniej oraz kompleksowej pomocy rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”, a tym samym realizacja działań może być niezgodna z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

16. Nie zaproszono powtórnie osoby doznającej przemocy domowej na kolejne posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, w przypadku kiedy osoba ta nie stawiła się na pierwsze zaproszenie, co jest niezgodne z § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Zapraszanie osoby doznającej przemocy domowej na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej wynika z § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Podczas tego posiedzenia w obecności tej osoby grupa diagnostyczno-pomocowa dokonuje

analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej, a następnie we współpracy z tą osobą opracowywany jest indywidualny plan pomocy albo grupa diagnostyczno-pomocowa rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Ponadto wypełnia się formularz „Niebieska Karta – C”, stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” i na podstawie ustaleń zawartych w przedmiotowym formularzu grupa diagnostyczno-pomocowa podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i poprawę jej sytuacji życiowej. Dlatego też należy dążyć do tego, żeby osoba doznająca przemocy domowej zgłosiła się na zaproszenie na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej. Niezapraszanie tej osoby na kolejne posiedzenie tej grupy, w sytuacji kiedy nie stawiała się na pierwsze zaproszenie uniemożliwia tej osobie przedstawienie swojej sytuacji członkom grupy diagnostyczno-pomocowej, którzy mają udzielić jej pomocy w związku z występującą przemocą domową. Ponadto niezapraszanie tych osób na posiedzenia tej grupy pozbawia je również wiedzy i możliwości wpływania na podejmowane przez tą grupę działania. Ponadto członkowie grupy są pozbawieni bieżących informacji na temat sytuacji rodziny objętej procedurą bezpośrednio od tej osoby, co z kolei może powodować u osób doznających przemocy domowej poczucie braku podmiotowości we własnej sprawie.

17. Nie podjęto działań wobec wszystkich osób doznających przemocy domowej, które zostały wymienione w formularzu „Niebieska Karta – A”, co jest niezgodne z § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Procedura „Niebieskie Karty” jednoznacznie wskazuje, jakie czynności należy podejmować w stosunku do osób doznających przemocy domowej. Nie podejmowanie czynności wobec wszystkich tych osób, może skutkować zebraniem niewystarczających informacji o rodzinie, a tym samym błędną analizą sytuacji rodziny, co z kolei może prowadzić do podejmowania nieskutecznych działań zmierzających do ustania przemocy domowej. Takie postępowanie może skutkować także niedokumentowaniem istotnych faktów dla sprawy, na podstawie których członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej podejmują decyzję o dalszych działaniach. Ponadto osoba doznająca przemocy domowej powinna mieć możliwość spotkania się we własnej sprawie

z członkami grupy diagnostyczno-pomocowej i mieć wpływ na podejmowane przez tą grupę ustalenia.

18. Niewłaściwie sporządzono formularz „Niebieska Karta – C” poprzez wypełnienie tego formularza jednoosobowo przez pracownika socjalnego – członka grupy diagnostyczno-pomocowej podczas jego wizyty w miejscu zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej, co jest niezgodne z § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Niewypełnienie formularza „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu grupy diagnostyczno-pomocowej tylko jednoosobowo przez pracownika socjalnego podczas wizyty pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania tej osoby, powoduje brak zaangażowania innych specjalistów włączonych do pracy w tej grupie w pomoc osobie doznającej przemocy domowej. Brak udziału wszystkich członków grupy diagnostyczno-pomocowej przy opracowywaniu indywidualnego planu pomocy może w konsekwencji doprowadzić do podejmowania przez tą grupę nieadekwatnych działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osoby doznającej przemocy domowej i jej rodziny.

19. Nie monitorowano działań związanych z wystąpieniem do Sądu z wnioskami o wgląd w sytuację małoletnich dzieci wychowujących się w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, co jest niezgodne z art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 9b ust. 8 pkt 4 i 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Brak monitorowania działań związanych z wystąpieniem do Sądu z wnioskami o wgląd w sytuację małoletnich dzieci wychowywanych w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” skutkuje brakiem informacji o podjętych czynnościach przez Sąd w tej rodzinie, takich jak np.: o ustanowieniu w rodzinie kuratora w związku z ograniczeniem władzy rodzicielskiej jednemu lub obojgu rodziców, a tym samym może skutkować tym, że grupa diagnostyczno-pomocowa nie zostanie rozszerzona o kuratora sprawującego nadzór nad daną rodziną i podejmowania wobec tej rodziny działań nieadekwatnych do sytuacji panującej w tej rodzinie.

Stwierdzone uchybienia:

1. Kierowanie zawiadomień do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i analogicznie do osoby dotkniętej przemocą domową informujących o terminie posiedzenia grupy roboczej/grupy diagnostyczno-pomocowej, co jest niezgodne z rozporządzeniami w sprawie

procedury „Niebieskie Karty”, z których jednoznacznie wynika, że do tych osób należy kierować zaproszenia.

Podkreślić należy, że zarówno w § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, jak i w § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” jednoznacznie zostało wskazane, że do osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą w rodzinie i analogicznie do osoby dotkniętej przemocą domową kieruje się zaproszenie na posiedzenie grupy roboczej/ diagnostyczno-pomocowej. Zaproszenie tych osób na posiedzenie grupy ma na celu zaproszenie tej osoby do współpracy i wspólnego opracowania z tą osobą indywidualnego planu pomocy, który będzie dostosowany do jej potrzeb i możliwości, a nie do zawiadomienia tej osoby, że w ramach procedury „Niebieskie Karty” grupa podejmie jakieś działania. Tym samym zaproszenie to ma pokazać osobie doznającej przemocy domowej, że nie jest traktowana w sposób przedmiotowy przez członków grupy diagnostyczno-pomocowej, tylko do każdej sprawy członkowie tej grupy podchodzą indywidualnie, a osoba doznająca przemocy nie jest osamotniona w zaistniałej sytuacji.

2. Wezwania kierowane do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie i osoby stosującej przemoc domową zawierają niewłaściwą podstawę prawną, tj. *art. 50 i 54 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego*.

Wezwanie kierowane do osoby stosującej przemoc domową powinno zawierać właściwe przepisy na podstawie, których wzywa się tą osobę. Osoba wzywana ma prawo zapoznania się z przepisami regulującymi tryb działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, na podstawie których realizowana jest wobec niej taka czynność.

3. Nie nanoszono daty wpływu na dokumentach wytworzonych przez pracownika socjalnego – członków grupy roboczej lub grupy diagnostyczno-pomocowej, z realizacji działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które zostały włączone do prowadzonych spraw w poszczególnych rodzinach.

Nie odnotowywanie na dokumentach dotyczących realizacji działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” daty włączenia ich do akt sprawy, skutkuje tym, że nie można ustalić faktycznej daty włączenia tej dokumentacji, do materiałów prowadzonej procedury, a tym samym nie można stwierdzić, czy dokumenty te są przekazywane na bieżąco, czy też z opóźnieniem, co może mieć istotny

wpływ na podejmowane decyzje przez grupę powołaną do pomocy danej rodzinie.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia wyszczególnione powyżej odpowiadają:

- 1) Burmistrz Praszki – za nieprawidłowości wymienione w punktach 1 i 3;
- 2) Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Praszka – za nieprawidłowości wymienione w punktach 2 i 5;
- 3) Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce – za nieprawidłowości wymienione w punktach 4 i 14;
- 4) Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Praszka – za nieprawidłowość wymienioną w punkcie 6;
- 5) członkowie grupy roboczej / grupy diagnostyczno-pomocowej bezpośrednio – za nieprawidłowości wymienione w punktach 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19 oraz uchybienia wymienione w punktach 1, 2 i 3, a poprzez brak właściwego nadzoru nad pracą tych grup – pośrednio Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego i Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Praszka;
- 6) przedstawiciel oświaty, który wszczął procedurę „Niebieskie Karty” bezpośrednio – za nieprawidłowość wymienioną w punkcie 7;
- 7) funkcjonariusz Policji – za nieprawidłowości wymienione w punktach 8 i 9.

W związku z powyższym, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165)³

zalecam:

- 1) dostosowanie Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego do obowiązujących przepisów normujących zasady prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”;**
- 2) rzetelne sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego z opisem realizowanych zadań wynikających z art. 9b ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;**
- 3) dochowywanie terminu przekazania wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do grupy diagnostyczno-pomocowej, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;**

³ Nazwane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli”

- 4) odnotowywanie na formularzu „Niebieska Karta – A” daty jego sporządzenia;
- 5) rzetelne wypełnianie formularza „Niebieska Karta – A” poprzez zawieranie w nim wszystkich ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy domowej;
- 6) dokumentowanie przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” osobie doznającej przemocy domowej, stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;
- 7) dokumentowanie realizacji zadań przez funkcjonariusza Policji w ramach pracy w grupie diagnostyczno-pomocowej, które wynikają z § 17 pkt 6 i 8 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz zleconych w ramach indywidualnych planów pomocy;
- 8) rzetelne sporządzanie protokołów z posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych, w taki sposób, żeby przedstawiały faktyczny przebieg posiedzeń; zawierały wyznaczone działania dla wszystkich członków grupy oraz zawierały wszelkie informacje, które mogą stanowić odpowiedni materiał dowodowy na podstawie, którego Zespół Interdyscyplinarny, ewentualnie organy ścigania lub sąd, będą mogły podejmować dalsze odpowiednie działania wobec rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”;
- 9) podpisywanie protokołów z posiedzeń grupy diagnostyczno-pomocowej przez wszystkie osoby uczestniczące w posiedzeniu, w celu umożliwienia tym osobom zapoznania się z treścią zapisaną w protokole;
- 10) właściwe sporządzanie pism wytworzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które są kierowane do stron postępowania jak również innych organów czy instytucji;
- 11) dostosowywanie indywidualnych planów pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową i ich rodziny, do sytuacji i potrzeb danej rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co stanowi naruszenie § 15 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;
- 12) powtórne zapraszanie osoby doznającej przemocy domowej na kolejne posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, w przypadku kiedy osoba ta nie stawiała się na pierwsze zaproszenie, stosownie do § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;

- 13) podejmowanie działań wobec wszystkich osób doznających przemocy domowej, które zostały wymienione w formularzu „Niebieska Karta – A”, stosownie do § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;**
- 14) wypełnianie formularza „Niebieska Karta – C” z osobą doznającą przemocy domowej – w jej obecności i podczas posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej, stosownie do § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;**
- 15) monitorowanie działań związanych z wystąpieniem do Sądu z wnioskami o wgląd w sytuację małoletnich dzieci wychowujących się w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 9b ust. 8 pkt 4 i 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;**
- 16) kierowanie zaproszenia do osoby dotkniętej przemocą domową informującego o terminie posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej;**
- 17) prawidłowe wskazywanie podstawy prawnej w wezwaniach kierowanych do osoby stosującej przemoc domową, stosownie do § 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;**
- 18) odnotowywanie daty wpływu na dokumentach (włączonych do materiałów gromadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”) sporządzanych przez poszczególnych członków grupy diagnostyczno-pomocowej, z realizacji zadań ujętych w indywidualnym planie pomocy oraz wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawa;**
- 19) bieżące zapoznawanie się i stosowanie przepisów normujących funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, tak aby podejmowane działania były zawsze zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami.**

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do nadzoru i kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6 tej ustawy, stosuje się

odpowiednio przepisy art. 126-133 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴.

Kontrolowanej jednostce zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli przysługuje prawo do zgłoszenia zastrzeżeń do otrzymanych zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Jabłońska
Zastępca Dyrektora
Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

⁴ (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).